

И азъ тръгнахъ за Охридъ. Най-първо видѣхъ високата крепостъ—Самуиловитѣ кули. Огрѣни отъ слънцето, тѣ освѣтяватъ цѣлия пѣтъ. Задъ тѣхъ е Охридъ. Охридъ е крепостта. Охридъ е градътъ съ боярскитѣ кжши. Охридъ е езерото.

Край улицитѣ се издигатъ високитѣ, кацнали по хълмоветѣ три и четириетажни кжши. Единъ младъ гласъ пѣе пѣсень. Вдигахъ очи къмъ отворения прозорецъ.

На рамката на високия прозорецъ се усмива едно бѣло лице, и русата глава, огрѣна отъ слънцето, е сама като малко слънце. Малката руса девойка пѣе пѣсень, а на колѣнетѣ ѝ седи разтворена българска книга.

На вратата ме посрещна спретната жена съ кротки, тъмни очи и блага усмивка. Тя ме кани да влѣза, да имъ видя наредбата. Майката и дъщерята говорятъ. Не смѣя да ги прекъсна, защото гласоветѣ имъ се извиватъ като пѣсень. Но мекиятъ гласъ на майката зазвуча все по-силно:

— Много валѣше, а цѣлъ народъ бѣ излѣзълъ да ги посрещне.

Не е сънъ. Това, което сж очаквали толкова години, най-после се е сбъднало: тѣ сж посрещнали българскитѣ войски.

Русото момиче тръгва съ менъ да ме изпрати. На улицата чакъ Надка се сѣща, че, улисана да ми разказва какъ сж посрещнали българскитѣ войски, забравила да ме почерпи:

— Не ви почѣстихме. За срамота!

Тя не знае, че сладкото, което ще ми поднесе или ситното черно горзде, узрѣло по охридскитѣ хълмове, ще ме направи по-малко честита, отколкото, ако продължи да ми разказва, да пѣе съ това чудно гласче, което се издига на края на всѣко изречение.

Чувала бѣхъ, че крепостта е разрушена, че царскитѣ палатъ отдавна не сжществуватъ вече, че само външнитѣ стени напомнятъ за нѣкогашното величие на българското царство. Но когато стѣпихъ въ царь Самуиловата крепостъ, предъ очитѣ ми за мигъ израстнаха всичкитѣ високи стени, всичкитѣ бойници и кули въ цѣлия си огроменъ ръстъ. Една царска и царствена ржка ми посочи низината на Струга, долината на Дринъ, високото чело на Галичица, теменуженитѣ рамене на Мокра планина, бледитѣ очертания на Бѣличка — синината, огромната Божия синя зеница, огледалото на небесния сводъ, синия блѣтъ на единъ народъ.

Охридското езеро. Сърдцето ми заби по-силно. Една капка отъ великата кръвъ